

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2910/16-2-2023 έγγραφο, ετέθη από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α. εφεξής) προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) το κάτωθι ερώτημα:

«Ο Γενικός Διευθυντής της Επιχείρησης δικαιούται να λαμβάνει το επίδομα του Γενικού Διευθυντή;»

I. Κρίσιμο νομοθετικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον **ν. 1069/1980** «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Ύδρευσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191), στο **άρθρο 6** «Γενικός Διευθυντής» ορίζεται ότι « 1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προϊσταται Γενικός Διευθυντής. 3. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για: α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση, β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, δ) τη σύνταξη, δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από

την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους - οφέλους, που προβλέπεται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησής του, ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης... 6. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας...».

Ακολούθως, σύμφωνα με τον ισχύοντα ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176), στο **άρθρο 7 παρ. 1 ν. 4354/2015** υπό τον τίτλο «Μισθολογικό πεδίο εφαρμογής» ορίζεται ότι :*«1. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου: α) των φορέων της περίπτωσης στ` της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α` 143), β) των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (Α.Δ.Α.), της περίπτωσης γ` της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/ 2014 (Α` 143), γ) των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (Ο.Κ.Α.), δ) των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, ε) των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), στ) των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος, ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α.- κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης τους- ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας...»*

Οι Δ.Ε.Υ.Α. υπάγονται στην περ. στ' της παρ. 1 άρθρ. 7 ν. 4354/2015, ήτοι σε «Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο κράτος, ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α.- κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους» και άρα τα μισθολογικά ζητήματα του προσωπικού τους ρυθμίζονται αποκλειστικά και υποχρεωτικά από το Κεφ. Β' ν. 4354/2015.

Περαιτέρω, στο **άρθρο 9** «Μισθολογικά κλιμάκια και κατάταξη των υπαλλήλων» ότι «1. Τα μισθολογικά κλιμάκια (Μ.Κ.) των υπάλληλων των κατηγοριών:- Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) με πτυχίο ή δίπλωμα Πανεπιστημίου ημεδαπής ή ισότιμο Σχολών αλλοδαπής, -Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.) με πτυχίο ή δίπλωμα Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμο Σχολών ημεδαπής ή αλλοδαπής, - Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) και - Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.) ορίζονται ως εξής: **Σε δεκαεννέα (19) για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Τ.Ε. και Π.Ε.** και σε δεκατρία (13) για τους υπαλλήλους των κατηγοριών Υ.Ε. και Δ.Ε.. Οι υπάλληλοι των κατηγοριών Τ.Ε. και Π.Ε. εξελίσσονται σε αυτά με εισαγωγικό το Μ.Κ. 1 και καταληκτικό το Μ.Κ. 19, ενώ των κατηγοριών Υ.Ε. και Δ.Ε. με εισαγωγικό το Μ.Κ. 1 και καταληκτικό το Μ.Κ. 13. 2. Υπάλληλοι των κατηγοριών Τ.Ε. ή Π.Ε. χωρίς πτυχίο ή δίπλωμα Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) αντίστοιχα, ή ισότιμο με αυτά, εξελίσσονται στα Μ.Κ. της Δ.Ε. κατηγορίας με εισαγωγικό το Μ.Κ. 2 αυτής. Υπάλληλοι που διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν στη ΔΕ κατηγορία, χωρίς απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά με απολυτήριο τίτλο αντίστοιχης ειδικότητας αναγνωρισμένης κατώτερης τεχνικής σχολής ή με τον απαιτούμενο από τις οικείες διατάξεις χρόνο εμπειρίας, εξελίσσονται στα Μ.Κ. της ΔΕ κατηγορίας... **4. Οι προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων**, οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης, καθώς και οι Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές Δημόσιας Διοίκησης καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους, **κατατάσσονται στο καταληκτικό Μ.Κ. της κατηγορίας τους, πολλαπλασιαζόμενου του αντίστοιχου βασικού μισθού με το συντελεστή 1,2.»**

Σύμφωνα με το **άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4354/2015** «*Στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων καταβάλλεται, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους, μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης οριζόμενο, κατά βαθμίδα θέσης, ως εξής: (α)*

Προϊστάμενοι Διοίκησης: (αα) Γενικοί και Υπηρεσιακοί Γραμματείς: χίλια τετρακόσια (1.400) ευρώ., αβ) Αναπληρωτές Γενικοί Γραμματείς Υπουργείου και Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείου, χίλια εκατόν πενήντα (1.150) ευρώ., αγ) Υπάλληλοι της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων 1ου και 2ου βαθμού, εξακόσια (600) και πεντακόσια πενήντα (550) ευρώ αντίστοιχα., αδ) **Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων και Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, χίλια (1.000) ευρώ.,** αε) Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Προϊστάμενοι των πολιτικών γραφείων των μελών της κυβέρνησης και των υφυπουργών, τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ., αστ) Προϊστάμενοι Υποδιευθύνσεων, τριακόσια πενήντα (350) ευρώ., αζ) Προϊστάμενοι Τμημάτων, διακόσια ενενήντα (290) ευρώ., αη. Διοικητής Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας, εξακόσια πενήντα (650) ευρώ., αθ. Περιφερειακοί Συντονιστές Πολιτικής Προστασίας, τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ... 2. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος απουσιάζουν προσωρινά από τα καθήκοντά τους, κατά τη διάρκεια θεσμοθετημένων αδειών, πλην της κανονικής, για συνεχόμενο χρονικό διάστημα άνω του ενός (1) μήνα, το επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται στον υπάλληλο που ασκεί νόμιμα χρέη αναπληρωτή, μέχρι την οριστική επιστροφή του δικαιούχου στα καθήκοντά του., 3. Στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας το ως άνω επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την έναρξη της αναπλήρωσης., 4. Επί συρροής αξιώσεων για λήψη του επιδόματος από δύο (2) βαθμίδες καταβάλλεται μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα., 5. Για τους υπαλλήλους των Ν.Π.Ι.Δ. και των Δ.Ε.Κ.Θ. του κεφαλαίου Α` του ν. 3429/2005, οι οποίοι κατέχουν θέση ευθύνης που δεν αντιστοιχεί στα ανωτέρω οριζόμενα, εκδίδεται απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του αρμόδιου Υπουργού, με την οποία οι εκάστοτε θέσεις ευθύνης, σύμφωνα με τον οργανισμό του φορέα, αντιστοιχίζονται με τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις της παραγράφου 1. Μέχρι την έκδοση της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης δεν είναι δυνατή η καταβολή του συγκεκριμένου επιδόματος.»

Π. Ερμηνεία διατάξεων

Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να είναι πτυχιούχος Ανώτατης Σχολής (αρ. 6 παρ. 1 του Ν. 1069/80). Τα υπόλοιπα προσόντα του όπως και οι αρμοδιότητές του

ορίζονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α. (άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 1069/80). Η θέση του Γενικού Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. είναι θέση καθαρά υπηρεσιακή. Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 6 του Ν. 1069/80. Ο Γενικός Διευθυντής φροντίζει για τα ακόλουθα: I. Την εκπλήρωση του σκοπού της επιχείρησης. II. Την κατάρτιση του ετησίου προγράμματος κατασκευής, επεκτάσεως και συντηρήσεως των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. III. Την κατάρτιση του ετησίου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος καθώς και για τα επόμενα τέσσερα οικονομικά έτη, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδοτήσεως τούτου. IV. Την σύνταξη δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν την έναρξη εκάστου οικονομικού έτους του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχειρήσεως. V. Την κατάρτιση των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στα προγράμματα κατασκευής των έργων και τον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων. VI. Την σύσταση του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης εντός τριών μηνών από τη λήξη εκάστου οικονομικού έτους.

Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας της επιχείρησης και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τα εξής: I. Την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, II. Την εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση, III. Την έγερση αγωγών και άσκηση ενδίκων μέσων, παραίτηση από αυτά και συμβιβασμό, IV. Την σύναψη δανείων και V. Την συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφελείας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα καθώς και τους όρους συμμετοχής τους. Ο Γενικός Διευθυντής έχει τη μέριμνα και την ευθύνη της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δ.Σ. και των επιτροπών, που αναφέρθηκαν παραπάνω και μετέχει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. εισηγούμενος, τα προς συζήτηση θέματα, χωρίς ψήφο. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην αρμοδιότητα του Γενικού Διευθυντή να αποφασίζει για την εκτέλεση προμηθειών και την ανάληψη υποχρεώσεων εφόσον η συνολική δαπάνη δεν ξεπερνά τα € 6.000,00 (στην έννοια της ανάληψης υποχρεώσεων περιλαμβάνεται η ανάθεση μελετών) ενώ επιτρέπεται η αυξομείωση του παραπάνω χρηματικού ορίου με απόφαση του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. (αρ. 6 παρ. 5 Ν. 1069/80). Η παραπάνω αρμοδιότητα δόθηκε στο Γενικό

Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. στα πλαίσια της ευελιξίας που πρέπει να έχει η Δ.Ε.Υ.Α., αφού λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Επίσης, σημαντική είναι η αρμοδιότητα του Γενικού Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α. για τη σύνταξη επιχειρησιακού σχεδίου για τη Δ.Ε.Υ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 περίπτωση γ του Ν. 1069/80. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο ο Γενικός Διευθυντής της Δ.Ε.Υ.Α. μεριμνά για την κατάρτιση κάθε έτους προγράμματος για το επόμενο οικονομικό έτος ως και για τα επόμενα τέσσερα οικονομικά έτη υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες πηγές χρηματοδότησής του.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η θέση του Γενικού Διευθυντή είναι θέση που προβλέπεται εκ του νόμου (άρθρ. 6 ν. 1069/1980), **ως θέση Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης** της εν λόγω Δημοτικής Επιχείρησης (βλ. και Πράξη 37/2014 Κλιμάκιο Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών στο VII Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου).

Περαιτέρω, δεδομένου δε, ότι η σχετική ειδική πρόβλεψη για κατάταξη στο ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο της οικείας κατηγορίας ex officio του Γενικού Διευθυντή, ως του ανώτατου υπαλλήλου της Επιχείρησης, με αρμοδιότητα εποπτείας όλων των Υπηρεσιών, δεν συνδέεται με συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά αφορά σε εκείνον, ο οποίος, έχοντας τα νόμιμα προσόντα, **πράγματι ασκεί καθήκοντα Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης** (βλ. αναλόγως για το επίδομα θέσης ευθύνης σε αναπληρωτή Προϊστάμενο Ε.Σ. Κλιμ. Πρωλ. Ελ. Δαπ. στο I Τμ. 208, 50/2016, 191/2015) και σε συνδυασμό με το ότι, για την εν λόγω κατάταξη του νομίμως ορισθέντος, σε περίπτωση κένωσης ή σύστασης νέας θέσης, αναπληρωτή, δεν τάσσεται από τις μισθολογικού περιεχομένου διατάξεις (βλ. άρθρο 9 ν. 4354/2015 και άρθρο 5, 6 ν. 1069/1980) προθεσμία, και ο αναπληρωτής Προϊστάμενος δικαιούται το εν λόγω επίδομα για όσο χρόνο ασκεί τα καθήκοντα αυτά (αναλόγως Ε.Σ. I Τμ. πράξη 31/2013, Κλιμ. Πρωλ. Ελ. Δαπ. στο I Τμ. 50/2016, 191/2015, 154/2014, 44, 48, 84, 89, 116, 208/2013).

Αφ'ης στιγμής οι Δ.Ε.Υ.Α. emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4354/2015, είναι δεδομένο ότι και ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης – Γενικός Διευθυντής θα λαμβάνει το επίδομα θέσης ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 16 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Συγκεκριμένα οι Γενικοί Διευθυντές των Δ.Ε.Υ.Α. emπίπτουν στην υποπερίπτωση αδ της παρ. 1 και η οποία αφορά στους Προϊσταμένους Γενικών

Διευθύνσεων και στους Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με αναλογούν το χρηματικό ποσό των 1.000 ευρώ ως επίδομα θέσης ευθύνης.

III. Επί του ερωτήματος

Από τον συνδυασμό των προπαρατεθεισών διατάξεων των ν. 1069/1980 και 4354/2015, συνάγεται ότι η υπάλληλος της Δ.Ε.Υ.Α., στην οποία ανατέθηκαν καθήκοντα Γενικής Διευθύντριας της Επιχείρησης από το έτος 2017 μέχρι και σήμερα υπό την ιδιότητά της ως αρχαιότερης υπαλλήλου, καταρχήν πρέπει να έχει καταταγεί στο καταληκτικό κλιμάκιο της κατηγορίας Π.Ε. (19^ο ΜΚ) δυνάμει της παρ. 1 και 4 άρθρ. 9 ν. 4354/2015, ως Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Δ.Ε.Υ.Α. και κατά δεύτερον με βάση τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 16 πρέπει να λαμβάνει το επίδομα θέσης ευθύνης ως Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης, το οποίο ανέρχεται στα 1.000 ευρώ.

Εφόσον δεν ελάμβανε το αντιστοιχούν στη θέση της επίδομα (επίδομα θέσης ευθύνης) δικαιούται την αναδρομική καταβολή όσων μισθολογικών παροχών, εν προκειμένω επιδομάτων, δεν έχουν υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 250 ΑΚ. Σχετικά με την αξίωση της υπαλλήλου περί αναδρομικών μισθολογικών παροχών, η καταβολή τους είναι δυνατή κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιχείρησης και σε κάθε περίπτωση τα αναδρομικά αυτά ποσά είναι δικαστικώς επιδιώξιμα. Κατά την γνώμη μας το επίδομα θέσης ευθύνης είναι απαιτητό από τον Γενικό Διευθυντή της Επιχείρησης, καθόσον ερείδεται στην αναγκαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 υποπερ. αδ.

Αθήνα, 14/06/2023

Ο Νομικός Σύμβουλος της ΕΔΕΥΑ

Π. Ζυγούρης

